

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بزمکاری
و

راهبردهای کاربرد پیگیری از آن

* * *

پژوهشگر: دکتر سید حسن احدی

* * *

کد پژوهش: ۵۴

* * *

۱۳۹۸

سرشناسه : اسعدی، سیدحسین، -۱۳۱۲
عنوان و نام پدیدآور: بزهداری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن /
سیدحسین اسعدی
مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری : ۳۶۰ ص.
شابک : 978-622-212-055-9
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : جرم و جنایت -- ایران -- پیشگیری
موضوع : Crime Prevention -- Iran :
موضوع : بزهداری، تحلیل -- ایران -- Crime analysis -- Iran :
موضوع : جرمشناسی -- ایران -- Criminology -- Iran :
رده بندی کنگره : ۱۳۹۸ الف۹الف/۹۹۶۰ KV
رده بندی دیویی : ۳۶۴/۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۵۲۶۵۲

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن های ذیل اطلاع دهید.

۱۲۴۶

نشر میزان

بزهداری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن

دکتر سید حسن اسعدی

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۸

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شماره: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹-۰۵۵-۲۱۲-۶۲۲-۹۷۸

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاووسی فر، کوچه نکبسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۴۹۵۲۹-۳۱

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ
الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

«سورة حديد، آية ٢٥»

«لَا يَشْكُرُ اللَّهَ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ»^۱

کسی که انسان‌ها را سپاس نگوید خدا را
سپاس نخواهد گفت. پیامبر اسلام ﷺ

سپاسگزاری و اعتذار

با سپاس از فرزندان عزیزم در کتاب‌خانه‌های الکترونیکی و مکتوب آستان قدس رضوی که در فراهم آوردن منابع به این جانب کمک شایانی کرده‌اند و تشکر از دوستان ارجمندی که در نشر میزان نسبت به چاپ و انتشار این کتاب که بیش از سه سال در تألیف آن صرف وقت نموده‌ام و قدردانی از مسئولان خدمات نشر ویژه (علاقه‌مند) که در آماده شدن کتاب برای چاپ اقدام نموده‌اند و ضمن اعتذار از خوانندگان اندیشمند، درخواست می‌شود هر نوع نقد و انتقادی دارند از طریق ایمیل O.Writer@yahoo.com این حقیر را مطلع فرمایند تا در چاپ بعدی اصلاحات لازم به عمل آید.

سید حسن اسعدی

تابستان ۱۳۹۸

فهرست عناوین

صفحه	عنوان
۱۷	پیشگفتار.....
۱۷	الف) اشاره‌ای به برخی از مهم‌ترین عوامل روی آوری انسان به بزهکاری.....
۱۸	ب) هدف عمده از تحقیق و تدوین گفتارها.....
۲۷	ج) پی‌نوشت‌ها.....
	بخش نخست: تحدید آزادی مطلق انسان در همزیستی اجتماعی،
	واکاوی و بازنمایی مختصر و مفید جرم و انواع آن، واکاوی
	تطبیقی مجازات‌های متداول اصلی در قوانین جنایی ایران و آیین
۲۹	دادرسی کیفری.....
	گفتار یکم: تحدید آزادی مطلق انسان در همزیستی اجتماعی و
۳۱	بزه‌شناختن تخلف از محدودیت‌ها.....
۳۱	الف) فرایند تحدید آزادی مطلق انسان.....
۳۴	ب) فرایند برقراری مقررات کیفری محدودکننده آزادی مطلق انسان‌ها.....
۳۵	ب - ۱) آیاتی از تورات.....
۳۶	ب - ۲) گزیده‌هایی از قانون حمورابی.....
۳۶	ب - ۳) گزیده‌هایی از منشور منتسب به کورش کبیر شاهنشاه ایران باستان.....
۳۷	پ) اشاره‌ای به فرایند قانونگزاری عرفی در ایران.....
	ت) اشاره‌ای بر محدودیت‌ها و مجازات‌های مقرر در معاهدات فراملیتی و
۳۹	بین‌المللی.....
۴۰	ث) تذکری در مورد محدودیت‌ها و مجازات‌ها.....
	ج) ضرورت احراز موجود بودن عناصر قانونی تشکیل‌دهنده جرم حین ارتکاب
۴۱	بزه.....

بزهکاری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن

- چ) ضرورت همخوانی مقررات جنایی ملی با معاهده‌های بین‌المللی ملحق شده . . ۴۱
 ح) ضرورت برقراری محدودیت‌ها و مجازات‌ها. ۴۲
 خ) راهبردهای پیشگیری از وقوع جرم در سیاست جنایی ۴۳
 د) پی‌نوشت‌ها ۴۴

گفتار دوم: واکاوی و بازنمایی مختصر و مفید جرم و انواع آن . . ۴۹

- الف) درآمدی کوتاه ۴۹
 ب) مروری بر تعاریف جرم ۵۰
 پ) اصل قانونی بودن جرم ۵۲
 ت) عطف به ماسبق نشدن مجازات‌های مقرر در قوانین کیفری ۵۳
 ث) ضرورت خودداری از آوردن عناوین کلی و مبهم در قوانین کیفری ۵۴
 ج) تذکری در مورد قوانین الحاقی به معاهده‌های فراملیتی و بین‌المللی. ۵۵
 چ) گروه‌بندی جرایم براساس مجازات‌های مقرر در قوانین کیفری ایران ۵۷
 ح) گروه‌بندی جرایم برحسب فضای ارتكابی ۵۷
 خ) گروه‌بندی ماهوی جرایم ۵۷
 د) گروه‌بندی توصیفی جرایم ۵۸
 ذ) تعریف مجرم ۵۸
 ر) تعریف شروع به جرم ۵۹
 ز) تعریف شرکت در جرم ۶۰
 ژ) تعریف معاونت در جرم ۶۰
 س) تعاریف و مصادیق جرایم سازمان‌یافته ۶۱
 س - ۱) تعریف جرم سازمان‌یافته در قوانین ایران ۶۱
 س - ۲) تعاریف جرم سازمان‌یافته در برخی اسناد بین‌المللی و فراملیتی ۶۲
 س - ۳) اوصاف جرم سازمان‌یافته‌ی فراملی در کنوانسیون پالمو ۲۰۰۰ ۶۲
 س - ۴) اوصاف جرم سازمان‌یافته‌ی در مصوبه‌ی اتحادیه‌ی اروپا ۶۳
 س - ۵) برخی از جرایمی که می‌تواند از مصادیق جرایم سازمان‌یافته باشد ۶۴
 ش) پی‌نوشت‌ها ۶۴

گفتار سوم: واکاوی تطبیقی اهم مجازات‌های متداول اصلی در

قوانین کیفری ملی و بین‌المللی. ۶۹

الف) تعریف مجازات‌ها ۶۹

ب) انواع مجازات‌ها ۶۹

ج) اهم مجازات‌های متداول اصلی ۷۰

ج - ۱) مجازات حبس ۷۰

ج - ۲) مجازات جریمه نقدی و مصادره‌ی اموال تحصیل شده از جرم ۷۳

ج - ۳) مجازات شلاق زدن به مجرم ۷۴

ج - ۴) مجازات اعدام و مروری بر پیشینه‌ی آن ۷۴

د) اشاره‌ای به برخی موارد متوقف شدن مجازات‌ها ۷۹

ه) پی‌نوشت‌ها ۸۰

گفتار چهارم: مهم‌ترین ویژگی‌های آیین دادرسی کیفری در قوانین

جنایی ایران در مورد برخی جرایم ۸۳

الف) تعریف آیین دادرسی کیفری ۸۳

ب) اهمیت آیین دادرسی کیفری ۸۴

ج) نحوه‌ی اجرای آیین دادرسی کیفری ۸۴

د) پیشینه‌ی آیین دادرسی کیفری در قوانین جنایی ایران ۸۴

ه) برخی از مهم‌ترین تفاوت‌های آیین دادرسی کیفری ملی در مورد بعضی جرایم

مطرح شده در این کتاب ۸۶

و) پی‌نوشت‌ها ۹۴

بخش دوم

**جرایم سیاسی، تروریسم، فساد مالی، پول‌شویی، قاچاق مواد
مخدر، روانگردان و پیش‌سازهای آنها و اعمال منافی عفت.** ۹۹

گفتار پنجم: واکاوی مختصر و مفید جرایم سیاسی و تفاوت‌های آن

با جرایم عادی و تروریسم ۱۰۱

بزهکاری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن

- الف) اشاره‌ای بر پیشینه‌ی کاربردی اصطلاح جرم سیاسی در حقوق کیفری برخی کشورهای اروپایی. ۱۰۱
- ب) پیشینه‌ی استعمال اصطلاح جرایم سیاسی در قوانین کیفری ایران. ۱۰۲
- ج) تعاریف جرم و مجرم سیاسی. ۱۰۳
- د) مهم‌ترین تفاوت‌های جرایم سیاسی و جرایم عمومی. ۱۰۴
- ه) مهم‌ترین تفاوت‌های جرایم سیاسی و جرایم تروریستی. ۱۰۵
- و) جرم سیاسی در قوانین جمهوری اسلامی ایران. ۱۰۵
- ز) متن قانون جرم سیاسی. ۱۰۶
- تذکر. ۱۰۹
- ح) پی‌نوشت‌ها. ۱۱۰
- گفتار ششم: واکاوی اجمالی جرایم تروریستی. ۱۱۳**
- الف) اشارای بر پیشینه‌ی جرایم تروریستی. ۱۱۳
- ب) تعریف تروریسم. ۱۱۳
- پ) نمونه‌هایی از گروه‌های تروریستی در عصر حاضر. ۱۱۵
- ت) نمونه‌هایی از فعالیت‌های تروریستی سال‌های اخیر (پسامدرنیته). ۱۱۶
- ث) پی‌نوشت‌ها. ۱۲۰
- گفتار هفتم: واکاوی تطبیقی جرم فساد مالی در قوانین کیفری ملی و معاهده‌های بین‌المللی. ۱۲۱**
- الف) پیشینه‌ی فساد مالی و جرم شناختن آن. ۱۲۱
- ب) تأسیس دیوان کیفرکارکنان دولت در ایران. ۱۲۲
- ج) تعاریف اصطلاح جرم فساد مالی. ۱۲۴
- د) فساد مالی در دیگر قوانین جنایی جمهوری اسلامی ایران. ۱۳۰
- ه) فراتحلیل. ۱۳۱
- و) ضرورت همکاری کشورها در مبارزه با فساد مالی. ۱۳۴
- ز) پی‌نوشت‌ها. ۱۳۵

گفتار هشتم: واکاوی تطبیقی و نقد مجازات‌های جرم سازمان‌یافته‌ی پولشویی در قوانین کیفری ایران و معاهده‌های بین‌المللی

- الف) درآمد ۱۳۷
- ب) تعاریف جرم سازمان‌یافته‌ی فراملی پولشویی ۱۳۸
- ب - ۱) تعریف پولشویی در قانون نمونه‌ی مبارزه با پولشویی برنامه‌ی مبارزه با مواد مخدر سازمان ملل متحد ۱۳۸
- ب - ۲) تعریف گروه کاری FATF از پولشویی ۱۳۹
- ب - ۳) تعریف پولشویی در کنوانسیون پالمو ۲۰۰۰ ۱۴۰
- ب - ۴) تعریف پولشویی در قانون مبارزه با پولشویی جمهوری اسلامی ایران ۱۴۱
- ب - ۵) تشبیهی از روند پولشویی ۱۴۳
- ج) پیشینه‌ی جرم پولشویی ۱۴۵
- د) فرایندی که پولشویی طی می‌کند ۱۴۶
- ه) تأکیدی بر تأثیر انکارناپذیر مبارزه‌ی قاطع با پولشویی در کاهش انواع قاچاق، اعمال تروریستی و برخی جرایم دیگر سازمان یافته ۱۴۸
- و) پی‌نوشت‌ها ۱۵۳

گفتار نهم: واکاوی تطبیقی و نقد مجازات‌های جرایم تولید و قاچاق مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازهای آنها در قوانین کیفری ملی و معاهده‌های بین‌المللی

- الف) درآمد ۱۵۷
- ب) عناوین معاهده‌های منسوخه ۱۵۸
- پ) معاهده‌های لازم‌الاجرای عصر حاضر ۱۵۹
- پ - ۱) معاهده‌ی واحده‌ی مواد مخدر ۱۹۶۱ میلادی ۱۶۰
- پ - ۲) پروتکل اصلاحی سال ۱۹۷۲ میلادی ۱۶۱
- پ - ۳) کنوانسیون مواد روانگردان ۱۹۷۱ میلادی ۱۶۲
- پ - ۴) کنوانسیون مبارزه با قاچاق مواد مخدر و روانگردان سال ۱۹۸۸ میلادی ۱۶۳

بزهکاری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن

- مهم ترین موضوعات کنوانسیون مبارزه با قاچاق مواد مخدر و روانگردان
 ۱۹۸۸ میلادی..... ۱۶۴
- الف) جرایم و مجازات ها ۱۶۴
- ب) تدابیر ۱۶۵
- پ) اسناد مهم بین المللی دیگر درباره ی مواد مخدر و روانگردان ۱۶۶
- ت) اشاره ای به برخی کنفرانس های مهم بین المللی درباره ی مواد مخدر و
 روانگردان ۱۶۷
- ث) اشاره ای به برخی قراردادهای استرداد مجرمان که ایران یا دول دیگر
 دارد ۱۷۰
- ج) اشاره ای به سیر تاریخی قانونگزاری و موقعیت ترانزیتی مواد مخدر در ایران. ۱۷۳
- چ) مجازات ها و جرایم مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها ۱۷۴
- چ - ۱) مجازات حبس ۱۷۵
- چ - ۲) مجازات شلاق ۱۷۶
- چ - ۳) مجازات محکومیت مالی اعم از جریمه ی نقدی و مصادره ی اموال
 تحصیل شده از جرم قاچاق ۱۷۷
- چ - ۴) پیشینه ی برقراری مجازات محکومیت مالی اعم از جریمه ی نقدی و
 مصادره ی اموال قاچاقچیان مواد مخدر و روانگردان در سیاست جنایی تقنینی ملی و
 تطبیق آن با اسناد بین المللی ۱۷۸
- چ - ۵) مجازات اعدام ۱۷۹
- چ - ۶) ماده واحده ی قانون الحاق یک ماده به قانون مبارزه با مواد مخدر ۱۸۰
- چ - ۷) نظرسنجی درباره ی تأثیر مجازات های اعدام بر کاهش قاچاق و عرضه ی
 مواد مخدر و روانگردان ۱۸۴
- چ - ۸) پیشینه ی برقراری مجازات اعدام در مورد جرم قاچاق مواد مخدر در قوانین
 کیفری ایران ۱۸۵
- چ - ۹) واکاوی و نقد اجمالی استناد به آیه ی ۳۳ سوره ی مائده در مورد اعدام
 قاچاقچیان مواد مخدر، روانگردان و پیش سازهای آنها ۱۸۸
- ح) پی نوشت ها ۱۹۲

گفتار دهم: واکاوی و نقد جرایم و مجازات‌های اعمال منافی عفت به

ویژه مجازات سنگسار	۱۹۹
الف) درآمد	۱۹۹
ب) مجازات‌های مقرر در باره‌ی جرایم منافی عفت	۲۰۱
ب - ۱) مجازات شلاق	۲۰۱
ب - ۲) مجازات جریمه‌ی نقدی	۲۰۲
ب - ۳) مجازات حبس	۲۰۲
ب - ۴) مجازات اعدام	۲۰۳
ب - ۵) مجازات سنگسار	۲۰۴
فرا تحلیل	۲۰۷
ج) مهم‌ترین منابع این گفتار	۲۰۹

بخش سوم: راهبردهای کاربردی پیشگیری از بزهکاری و بزهکارپروری و راهبردهای کاربردی ویژه‌ی پیشگیری از جرایم سیاسی، تروریستی، فساد مالی، پولشویی، قاچاق و مصرف غیرقانونی مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازهای آنها و اعمال منافی عفت

قانون پیشگیری از وقوع جرم	۲۱۳
---------------------------------	-----

گفتار یازدهم: واکاوی و بازنمایی راهبردهای کاربردی پیشگیری

از بزهکاری و بزهکارپروری	۲۱۷
الف) درآمد	۲۱۷
ب) اشاره‌ای بر پیشینه‌ی کاربری اصطلاح پیشگیری از بزهکاری	۲۲۱
پ) اشاره‌ای بر آثار در دسترس درباره‌ی پیشگیری از وقوع جرم	۲۲۴
ت) تعاریف اصطلاح پیشگیری از وقوع جرم	۲۲۸
ث) اشاره‌ای بر پیشینه‌ی قانون پیشگیری از وقوع جرم و تشکیل شورای عالی آن	۲۳۱
ج) ضرورت تدوین، اجرا و ارزیابی برنامه‌ی سند جامع کاربردی بومی پیشگیری از وقوع جرم	۲۳۷

بزهکاری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن

- تذکر ۲۳۸
- چ) نقش نهادهای گوناگون در پیشگیری از وقوع جرم ۲۳۸
- چ - ۱) تعریف نهادهای اجتماعی ۲۳۸
- چ - ۲) نقش نهاد خانواده در پیشگیری از بزهکارپروری ۲۳۹
- چ - ۲-۱) آموزش عملی مهارت‌های زندگی سالم ۲۴۱
- چ - ۲-۲) عدم اختلال خانوادگی - اجتماعی ۲۴۳
- چ - ۲-۳) تلقین هدفی مشخص و معقول به کودک ۲۴۳
- چ - ۲-۴) توجه والدین به تغییرات فکری فرزند در مراحل رشد ۲۴۴
- چ - ۲-۵) ضرورت همکاری خانواده با مراکز آموزشی و پرورشی ۲۴۴
- چ - ۲-۶) برقراری ثبات، آرامش، عدالت و سلامت روانی الگوها در خانواده ۲۴۵
- چ - ۲-۷) نتیجه‌گیری ۲۴۵
- ح) نقش مراکز آموزشی و پرورشی از سطوح ابتدایی تا عالی در پیشگیری از بزهکارپروری ۲۴۶
- خ) نقش رسانه‌های نوشتاری و الکتریکی در پیشگیری از بزهکاری و بزهکارپروری ۲۴۹
- د) نقش اجرای عدالت اجتماعی در پیشگیری از بزهکای و بزهکارپروری ۲۵۱
- ذ) چکیده ۲۵۳
- ر) پی‌نوشت‌ها ۲۵۵

گفتار دوازدهم: راهبردهای کاربردی پیشگیری از وقوع جرایم

- سیاسی و تروریستی ۲۵۹
- الف) اشاره‌ای به راهبردهای پیشگیری از وقوع جرایم سیاسی ۲۵۹
- ب) راهبردهای کاربردی پیشگیری از جرایم تروریستی ۲۶۲
- ج) پی‌نوشت‌ها ۲۶۴

گفتار سیزدهم: راهبردهای کاربردی پیشگیری از جرم فساد

اقتصادی	۲۶۵
الف) درآمدی کوتاه	۲۶۵
ب) اشاره‌ای بر پیشینه‌ی راهبردهای پیشگیری از جرم فساد مالی	۲۶۶
ج) راهبردهای کاربردی مبارزه با فرایند فساد مالی جاری، پیشگیری از افزایش و تلاش برای کاستن آن	۲۶۸
ج - ۱) شفافیت درآمدها و هزینه‌های نهادهای حکومتی	۲۶۹
ج - ۲) تعریف فساد مالی در ارتباط با شفافیت نهادهای حکومتی	۲۷۰
ج - ۳) عدم وجود تعریف جامع و مانع از فساد مالی	۲۷۸
ج - ۴) راهبردهای کاربردی پیشگیری از فساد مالی ارائه شده از طرف سازمان بازرسی کل کشور	۲۸۱
د) پی‌نوشت‌ها	۲۸۲

گفتار چهاردهم: راهبردهای کاربردی پیشگیری از پولشویی

الف) درآمدی کوتاه	۲۸۳
ب) راهبردهای پیشگیری از پولشویی در برخی کشورها و معاهده‌های بین‌المللی	۲۸۳
پ) راهبردهای پیشگیری از پولشویی در قوانین ایران	۲۸۵
ت) پی‌نوشت‌ها	۲۸۶

گفتار پانزدهم: راهبردهای کاربردی پیشگیری از تولید، قاچاق و

توزیع مواد مخدر و روانگردان

الف) درآمد	۲۸۷
ب) راهبردهای کاربردی پیشگیری از تولید، قاچاق و توزیع مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها	۲۸۹
ب - ۱) شناخت انواع مواد مورد مصرف غیرقانونی و کشف ترفندهایی که قاچاقچیان در جاسازی، حمل و توزیع مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها به کار می‌برند	۲۸۹
ب - ۲) محروم کردن قاچاقچی از درآمد حاصل از تولید و قاچاق مواد مخدر،	

بزهکاری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن

- روانگردان و پیش‌سازهای آنها ۲۹۱
- ب - ۳) کشت جایگزین گیاهان منبع مواد مخدر و روانگردان ۲۹۲
- ب - ۴) ایجاد موانع عبور، دیدانی و مراقبت از مرزها ۲۹۳
- ب - ۵) تشدید بازرسی در مرزهای خاکی، آبی، فرودگاه‌ها، باراندازهای داخل کشور و تحت نظر داشتن دائمی افراد سابقه‌دار و امکان مظنون ۲۹۴
- ب - ۶) اعمال راهبردهای کاربردی پیشگیری‌های اولیه فرهنگی، اخلاقی، معتقدات مذهبی، وضعی و اجتماعی ۲۹۵
- ب - ۷) تشدید مجازات‌های بازدارنده (پیشگیری کیفی) درباره‌ی قاچاقچیان حرفه‌ای ۲۹۵
- ج) پی‌نوشت‌ها ۲۹۶

گفتار شانزدهم: راهبردهای کاربردی پیشگیری از مصرف

- غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۲۹۹**
- الف) درآمد ۲۹۹
- ب) راهبردهای کاربردی از بین بردن عوامل روآوری به مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۰۷
- ج) پی‌نوشت‌ها ۳۱۴

گفتار هفدهم: راهبردهای کاربردی پیشگیری از عود به مصرف

- غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۱۵**
- الف) راهبرد خودکارآمدی در پیشگیری از عود به مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۱۵
- ب) نقش خانواده و جامعه در پیشگیری از عود به مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۱۶
- ج) اشتغال به حرفه‌ی مناسب معتاد در حال ترک ۳۱۷
- د) خالی کردن ذهن از افکار وسوسه‌کننده‌ی روآوری مجدد به مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۱۷
- ه) پر کردن ذهن با افکار یا فعالیت‌های بازدارنده از عود فدا ترک اعتیاد کرده ۳۱۷

و) مهارت‌آموزی در دوران بازپروری ۳۱۹

ز) پی‌نوشت‌ها ۳۲۰

گفتار هجدهم: راهبردهای کاربردی کاهش زیان‌ها و هزینه‌های

مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان در معتادان مزمن .. ۳۲۱

الف) درآمدی کوتاه ۳۲۱

ب) زیان‌های مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۲۱

ب - ۱) بیماری اعتیاد ۳۲۱

ب - ۲) آسیب‌ها و زیان‌های دیگر مستقیم و غیرمستقیم مصرف غیرقانونی و اعتیاد به

مواد مخدر و روانگردان ۳۲۳

ب - ۲ - ۱) آسیب‌های اقتصادی ۳۲۳

ب - ۲ - ۲) آسیب‌های مرتبط با محیط کار ۳۲۴

ب - ۲ - ۳) آسیب‌هایی که معتاد به ارزش‌های اجتماعی وارد می‌کند ... ۳۲۴

ب - ۲ - ۴) رابطه‌ی معنادار اعتیاد با ارتکاب جرم ۳۲۵

ب - ۲ - ۵) آسیب‌های بیماری‌های مهلک ایدز، هپاتیت و رخداد‌های طلاق

ناشی از اعتیاد به مواد مخدر و روانگردان ۳۲۵

ج) پیشگیری از زیان‌ها با اجرای برنامه‌های کاهش آسیب در مورد معتادان ۳۲۶

ج - ۱) ضرورت اجرای برنامه‌های کاهش آسیب در مورد معتادانی که ترک اعتیاد

نمی‌کنند ۳۲۶

ج - ۲) نقد ایرادهایی که به اجرای برنامه‌ی کاهش آسیب وارد کرده‌اند ۳۲۶

د) پی‌نوشت‌ها ۳۳۴

گفتار نوزدهم: فراتحلیلی درباره‌ی عوامل عدم مؤقّیّت در

کاهش شمار مصرف‌کنندگان غیرقانونی مواد مخدر و

روانگردان ۳۳۵

الف) درآمدی کوتاه ۳۳۵

ب) پیشینه‌ی سوءمصرف مواد مخدر و روانگردان در ایران ۳۳۶

پ) واکاوی اهم عوامل عدم مؤقّیّت در کاستن از شمار مصرف‌کنندگان غیرقانونی که

بزهکاری و راهبردهای کاربردی پیشگیری از آن

- در تحلیل‌ها آمده و ارائه‌ی راهبردهای کاربردی بومی برای مؤفقت ۳۳۷
- چکیده ۳۳۷
- پ - ۱) فقدان آمار قابل استناد از مصرف‌کنندگان غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۳۹
- پ - ۲) تک بُعدی نگرستن به معضل تلفیقی و ترکیبی مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان ۳۴۲
- پ - ۳) مقابله با معلول و سرکوب معتاد به جای ریشه‌یابی و از بین بردن عوامل مصرف غیرقانونی مواد مخدر و روانگردان و اعتیاد به آنها ۳۴۵
- پ - ۴) عدم توجه به ارتباط معنادار آسیب‌های اجتماعی با یکدیگر ۳۴۶
- پ - ۵) اهمیت دادن به برنامه‌ی درمان فیزیکی و کم‌توجهی به برنامه‌ی پیشگیری ۳۴۷
- پ - ۶) اعمال سلیقه‌های متفاوت از طرف متولیان مبارزه با مواد مخدر ۳۴۹
- پ - ۷) اصطلاح و ارتقاء ساختار مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان ۳۵۰
- ت) پی‌نوشت‌ها ۳۵۲

گفتار بیستم: راهبردهای پیشگیری از جرایم منافی عفت ۳۵۳

- الف) درآمدی کوتاه ۳۵۳
- ب) عدم نیاز به برقراری مجازات‌ها در بدو استقرار نظام سلطنت مشروطه ۳۵۳
- پ) راهبردهای کاربردی پیشگیری از وقوع جرایم منافی عفت ۳۵۴
- ت) اهم معیارهای کفویت عبارتند از ۳۵۵
- ث) نداشتن افکار و باورهای انحرافی ۳۵۵
- ج) داشتن زندگی آرام و بانشاط زن و شوهر، راهبرد مؤثر در پیشگیری از وقوع جرایم منافی عفت است ۳۵۶
- چ) پی‌نوشت‌ها ۳۵۷